

ՈՂՋՈՅՆ ՁԵՁԻ, ՍԻՐԵԼԻ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՅՐԵՐ

Ն.Ս.Օ. Տ. Տ. վագդէն Ա. վեհափառ Հայրապետի
անդրանիկ խօսքը, Ս. Ղազարի եկեղեցւոյ աւագ
խորանին առջեւ (12 Մայիս, 1970):

Գերապայծառ եղբայր, սիրելի Մխիթարեան զինուորեալ միաբաններ,
սիրելի ժողովուրդ,

Անհունապէս երջանիկ ենք որ այս պահուս կու գանք Ձեզի եւ Ձեր տունին բերելու քրիստոնէական սիրոյ ողջոյն՝ Ամենայն Հայոց Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնէն, եւ Ս. Պետրոսէն, Հռոմէն, ուր երջանկութիւնը ունեցանք հանդիպելու, այցելելու մեծ Քահանայապետին Ն. Ս. Պօղոս Զ. Պապին:

Ճիշտ է որ երկրորդ անգամն է որ կ'այցելենք Ձեզի, բայց՝ ինչպէս Դուք ալ ընդգծեցիք, այս անգամուայ Մեր այս երկրորդ այցելութիւնը՝ բացառիկ իրադրութեան մէջ տեղի կ'ունենայ, որովհետեւ այստեղ գալէ առաջ, Մենք եղանք Հռոմ, յաւիտենական քաղաքը, ծունկի եկած աղօթեցինք Սըրբազան Քահանայապետին հետ, երկու անգամներ, ե՛ւ Սիբասիանեան Մատրան, եւ յետոյ Կիրակի օր, Ս. Պետրոսի Տաճարին մէջ, փառահեղ իրադրութեամբ, հանդիսաւոր Ս. Պատարագի եւ սրբացուցման բացառիկ մէկ արարողութեանը ընթացքին. եւ կը խորհիմք՝ թէ իրօք աստուածային շնորհներով լեցան այդ օրերը, եւ մեր հոգիներն ալ լեցուեցան նոյն սուրբ Հոգիով, մեր բոլորին հոգիները, որ բախտը ունեցանք գտնուելու այնտեղ:

Ինչպէս ուրիշ առիթով մը, երէկ, մասնաւոր խօսակցութեան մը ընթացքին, մի քանի սրբազան Կարդիմալներու հետ կ'ըսէինք՝ թէ գուցէ այսօր տակաւին լրիւ կերպով գիտակցութիւնը չունինք այն մեծ նշանակութեան, որ ունեցաւ Մեր այցելութիւնը Հռոմ, այս վերջին երկու երեք օրերուն:

Կը խորհինք թէ ինչքան ժամանակը հոսի, այդ կարեւորութիւնը, այդ արժէքը առաւել պիտի բիրեղանայ եւ պտղաւատ դառնայ մեր եկեղեցիներուն, յատկապէս մեր եկեղեցիին, Հայաստանեայց առաքելական սուրբ Եկեղեցիին եւ մեր ժողովուրդին համար:

Մենք կ'աղօթենք առ Աստուած որ իրօք այդպէս ըլլայ, եւ մենք կարողանանք այս նոր բացումը պատմական Էջին վրայ արձանագրել մեր հաւատքի, մեր սուրբ գործերու, մեր եղբայրութեան վկայութիւնները:

Վերստին ողջոյն Ձեզի, սիրելի Մխիթարեան Հայրեր, եւ Աստուծոյ օրհնութիւնը՝ Ս. Էջմիածնէն: Ողջոյն նաեւ սուրբգրական Արարատէն եւ վերածնած մայր Հայաստանէն:

Գիտենք ստուգապէս որ Դուք այս կղզիին վրայ կը սիրէք միշտ ըսել՝ թէ կը գտնուիք փոքրիկ Հայաստանի մը մէջ: Այս բացատրութիւնը Մեզի համար ալ շատ քանակազին է, նուիրական:

Եւ իրօք այդպէս է. այս կղզին արդէն մօտ 300 տարիներէ ի վեր անբաժան մասը կը կազմէ Հայաստան սուրբ աշխարհին, եւ կապուած է այդ

աշխարհի հակաազգրին հետ, եւ մասնաւորապէս մեր քրիստոնէական հաւատքին եւ հայ մշակոյթին հետ. հայ մշակոյթ, որ արգասիքն է մեր քրիստոնէական հաւատքին:

Մեր մշակոյթին բոլոր արժէքները ի սկզբանէ, եւ գուցէ չենք սխալիք, երբէ բենք՝ միեւնի այս օրերը, շաղախուած են սուրբ Աւետարանի լոյսով: Եւ այդ լոյսէն հառազայք մը՝ մեծն Մխիթարը բերաւ այս կղզիին վրայ. եւ այս հառազայքը դարձաւ իսկապէս անմար հրագ մը, հիշտ այնպէս՝ ինչպէս Արագածի կատարին Լուսաւորչի անմար կանքեղը:

Մենք եւ Դուք բոլորս կը կազմենք մէկ անբաժան միութիւնը՝ հոգեւոր, մշակութային, ազգային իմաստով:

Թող Աստուած օրհնէ այս միութիւնը, եւ արժանի դարձնէ մեզ որ հետգիետէ առաւել արդիւնաւորութեամբ կարողանանք մեր պարտքը կատարել Աստուծոյ եւ մեր ժողովուրդի, հայ ժողովուրդի, Հայոց անմահ ազգի ծառայութեան քանակաբեկին վրայ:

Ջեզի, Գերապաճառ եղբայր, վերստին, Մեր եղբայրական ողջոյնը եւ համբոյրը:



Ս. ՂԱԶԱՐԻ ՄՈՒՏԻՏԻՆ

Զախէն աջ, առաջին կարգ. — Գրպծ. Կարապետ Եպսկ. Ամատունի, Գրշ. Հայկազուն Արքպ. Արքահամեան, Գրշ. Զգօն Եպս. Տէր-Յակօբեան, վեհ. Հայրապետը, Գրշ. Բարգէն Արքպ. Ապատեան, Գրպծ. Հովնաթ վարդ. Կէտիկեան (Արքայայր), Հոգշ. Նարեկ վրդ. Շաքարեան, Հ. Սերբէ վրդ. Ազըլեան:

Կը հետեւին Մուրատ-Ռափայէլեանի աշակերտները, դրօշակով, ազգայիները, ծառայողներ, քարեկամներ: